

Ons pedagogisch handelen peutergroep Vossenburcht

Op de website van KION zie je onder *Zo werken wij* hoe we in ons beleid vorm hebben gegeven aan de pedagogische doelen en onze pedagogische uitgangspunten.

In dit document staat hoe we de pedagogische uitgangspunten bij onze locatie praktisch uitwerken. Als we eventueel iets extra's doen of anders werken dan in het algemene beleid beschreven staat, dan vind je dat hier ook in terug.

Samen met de praktische informatie geeft dit document de informatie die specifiek is voor deze locatie.

Augustus 2024

Professionalisering en kwaliteitsverbetering

Bij KION hechten we waarde aan pedagogisch kwaliteit en stimuleren we deze op verschillende manieren. We geloven in het blijven leren en ontwikkelen van onze medewerkers.

Al onze locaties hebben jaarlijks de wettelijk verplichte 50 uur voor beleidsontwikkeling ter beschikking. Van deze 50 uur worden 38 uur ingezet door de beleids- en stafmedewerkers Pedagogiek. Zij werken op centraal niveau aan het borgen en versterken van de pedagogisch educatieve kwaliteit door ontwikkeling van beleid en hulpmiddelen voor de locaties. De coach heeft voor iedere locatie jaarlijks 12 uur beschikbaar voor implementatie van dit beleid.

Bij onze locatie krijgen we ondersteuning van pedagogisch coach Rita Leenders.

De coach ondersteunt bij de verbetering van de pedagogische kwaliteit. De coach begeleidt en traint de medewerkers bij het pedagogisch handelen en ondersteunt en adviseert de clustermanager op pedagogisch gebied. Hiernaast implementeert de pedagogisch coach ons pedagogisch beleid naar concrete situaties in de groep en signaleert ontwikkelingen, knel- en verbeterpunten. Ieder jaar voert de pedagogisch coach een pedagogische observatie uit. Met de uitkomsten stellen wij een (pedagogisch) doel vast waaraan we dat jaar extra aandacht besteden.

In 2024 staat het volgen en kijken naar kinderen centraal. We gaan starten met een nieuw kindvolgsysteem binnen het ouderportaal. Het nieuwe volgsysteem helpt ons om de ontwikkeling van de kinderen nog beter te volgen en in gesprek te gaan met ouders. Ook volgen we dit jaar de training 'taaldenken in spel'; hierdoor krijgen we meer handvatten voor spelverdieping en het begeleiden van spelinteracties bij kinderen..

In ons lokale ontwikkelplan staat concreet uitgewerkt hoe we specifiek bij deze locatie inzetten op de ontwikkeling en kennisverbreding van onze medewerkers. Hierin staat ook op toetsbare wijze beschreven hoe we de kennis en vaardigheden van de medewerkers op het gebied van VE onderhouden.

Voor de coaching van de pedagogisch medewerkers is jaarlijks minimaal 10 uur per fte wettelijk verplicht. Voor deze locatie betekent dit 18,9 uur per jaar. Hiernaast heeft onze coach dit jaar voor VE coaching 160 uur beschikbaar om medewerkers te coachen op het gebied van educatieve kwaliteit. Dit urenaantal is gebaseerd op het aantal VE kinderen (keer tien uur) dat onze locatie bezoekt.

We bieden VE

Om ervoor te zorgen dat we spelenderwijs de ontwikkeling van je kind zo goed mogelijk stimuleren, bieden we op onze locatie Voorschoolse Educatie (VE). Hiervoor maken we gebruik van het VE-programma Uk & Puk waarin verschillende ontwikkelingsgebieden aan bod komen. Telkens staat een ander thema dat de kinderen aanspreekt centraal. Ieder thema wordt uitgewerkt in uitdagende, speelse activiteiten waarin aan verschillende ontwikkelingsdoelen wordt gewerkt. De doelen liggen op het gebied van spraak- en taalontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische en zintuigelijke ontwikkeling en rekenprikkel om de ontluikende rekenvaardigheid te stimuleren.

We stimuleren de spraak-taalontwikkeling door te verwoorden wat de kinderen doen en ervaren en door kinderen te stimuleren om zelf woorden te gebruiken. De vragen die we kinderen stellen sluiten aan bij het niveau van het kind. Kinderen die nog niet goed kunnen praten, stellen we eenvoudige vragen zoals "Waar is Puk? Wijs eens aan?", de meer taalvaardige peuters krijgen moeilijkere vragen zoals "Wat ga je doen?", "Zijn deze hetzelfde?", "Wat gebeurde er?" Kinderen krijgen de tijd om te reageren. Ook het samen zingen van liedjes en voorlezen horen bij ons rijke taalaanbod.

Bij iedere activiteit worden in principe doelwoorden aangeboden. We passen ons hierbij aan het niveau van het kind aan. Baby's en kinderen die nog weinig Nederlands spreken, leren eerst de woorden die naar voorwerpen, personen of handelingen verwijzen die belangrijk voor hen zijn. Hoe ouder het kind, hoe meer de doelwoorden verwijzen naar de buitenwereld en hoe abstracter ze kunnen zijn.

We bieden de woorden aan in een betekenisvolle context: woorden krijgen voor een kind pas betekenis door de concrete voorwerpen die worden gebruikt en de activiteit die wordt gedaan. Een echte appel levert een kind veel meer informatie op dan een foto van een appel. Tijdens een thema worden doelwoorden vaak herhaald en geoefend.

De sociaal-emotionele ontwikkeling betreft het leren omgaan met jezelf en met anderen. Op het kinderdagverblijf of peutergroep ligt de basis hiervoor in de relatie tussen het kind en pedagogisch medewerker. Als een kind ervaart dat hij kan rekenen op haar steun en zich veilig voelt, durft hij zichzelf en anderen te leren kennen. Daarnaast begeleiden we kinderen in het omgaan met anderen. We geven het goede voorbeeld en helpen kinderen om rekening te houden met elkaar. Zie ook de uitgangspunten 'We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte' en 'We bevorderen positieve contacten tussen kinderen'.

De sensomotorische ontwikkeling gaat over de ontwikkeling van de zintuigen en de motoriek. Door te doen en tegelijk waar te nemen, leert de kind de wereld om zich heen kennen. We bieden activiteiten aan die een beroep doen op het zien, horen, tasten, proeven en ruiken. Ook grof-motorisch spel is onderdeel van ons dagelijkse aanbod. Zo gaan we iedere dag naar buiten. Ook maken we twee keer in de week gebruik van de gymzaal in de school. Hiernaast heeft ieder thema een beweegactiviteit, gericht op het strekken van de spieren en het oefenen van de hoofd- en rompbalans (baby's) en op het oefenen van de grote motoriek en lichaamsbalans (dreumesen en peuters). Ook de fijne motoriek (de arm-hand functie zoals reiken, grijpen, loslaten en manipuleren) komt in ons aanbod volop aan de orde.

We besteden ook aandacht aan rekenprikkel. Het gaat er hierbij om dat kinderen ervaringen opdoen die de basis leggen voor de latere rekenontwikkeling, zoals meten

(passen de schoenen? Past het dikke boek in de kleine tas?) en het benoemen van eigenschappen zoals groot en klein, zwaar en licht, vol en leeg. Ook ruimtelijke oriëntatie hoort tot rekenprikkels. Ruimtelijke oriëntatie begint bij het lichaamsbesef van het kind. Dit komt bijvoorbeeld aan bod tijdens de verzorging van de kinderen of bij het aan- en uitdoen van de jas. Daarnaast verkennen we met de kinderen de groepsruimte. We praten met de kinderen over waar de spullen staan (in de kast of op de kast) of waar ze terecht komen (in of naast de prullenbak). Ten derde maken de kinderen bij ons kennis met tellen.

Bij de activiteiten die bij het VE-programma horen, speelt de interactie tussen pedagogisch medewerker en kind en tussen de kinderen onderling een grote rol. Kinderen en pedagogisch medewerker hebben beide een actieve inbreng bij de activiteiten. Door prikkelende vragen te stellen in een uitdagende omgeving en hierbij steeds in te spelen op de inbreng van de kinderen en aan te sluiten bij hun niveau en interesse, brengen we de kinderen steeds een stapje verder in hun ontwikkeling. Kinderen kunnen ook elkaar prikkelen in hun ontwikkeling. Daarom geven we kinderen ook tijdens de activiteiten de ruimte om op elkaar te reageren en met elkaar samen te spelen.

De meeste activiteiten doen we met kleine groepjes kinderen, zodat we de activiteit kunnen aanpassen aan het ontwikkelingsniveau van de kinderen en kunnen inspelen op hun reacties. Bovendien hebben kinderen in een kleine groep meer gelegenheid om zich te uiten en meer onderling contact. Om ervoor te zorgen dat alle kinderen mee kunnen doen, doen we een activiteit herhaaldelijk, met telkens een ander groepje kinderen. Een activiteit duurt zo lang als de kinderen het leuk vinden om te doen.

De doelen waaraan gewerkt wordt bij een activiteit hangen ook af van de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van een kind. Bij de jongere kinderen ligt de nadruk op het doen en ervaren, bij de oudere kinderen en kinderen die al meer taal begrijpen en kunnen praten, worden de activiteiten al wat taliger aangeboden.

Ook buiten de activiteiten om wordt er gewerkt met het thema en de doelen die daarbij horen. De groepsruimte is overzichtelijk ingericht in hoeken, waardoor kinderen ongestoord alleen of in kleine groepjes kunnen spelen. Bij de inrichting gebruiken we aantrekkelijke materialen die bij het thema horen. Hierdoor komen kinderen tijdens hun spel op een vanzelfsprekende manier met het thema in aanraking. Pedagogisch medewerkers begeleiden het spel van de kinderen en bieden bewust bepaalde materialen aan, waardoor ze ook tijdens vrij spel gericht aan de doelen werken.

Om de ontwikkeling te stimuleren, creëren en grijpen we kansen. Bij kansen creëren bieden we doelbewust een activiteit aan. Bij kansen grijpen, maken we van een gewone, dagelijkse situaties een leersituatie. Hoe jonger een kind, hoe meer het leren in het hier-en-nu plaatsvindt. Het woord 'regen' krijgt pas betekenis als het buiten regent en als het kind de regen kan zien, voelen en horen. Om inhoud en betekenis te geven aan de activiteiten en te werken aan de ontwikkelingsdoelen die bij ieder thema zijn opgesteld, benutten we zoveel mogelijk de dagelijkse situaties. Hoe jonger het kind of hoe lager het ontwikkelingsniveau van een kind, hoe dichter de pedagogisch medewerker bij de concrete situatie blijft. Thematisch werken met baby's, dreumesen of kinderen met een laag ontwikkelingsniveau betekent vooral inspelen op situaties dicht bij het thema, kansen grijpen dus. Hoe verder de kinderen in hun ontwikkeling zijn, hoe meer we de activiteit kunnen uitbreiden naar talig spel, waarbij fantasie en voorstellingsvermogen een grotere rol gaan spelen. Dan kunnen we met behulp van taal en spel een situatie creëren die kinderen herkennen en die voor hen betekenis heeft.

Voorbeelden

- Voorbeelden van thema's: O, wat mooi; over kunst,(samen met school), thema Regen, Thema Hatsjoe (op school, gezonde fitte weken).
- Voorbeeld van een activiteit met verschillende ontwikkelingsdoelen: Het thema Wat heb jij aan vandaag bevat een activiteit waarbij de kinderen, voordat ze naar buiten gaan, hun schoenen bij elkaar zoeken (één, twee schoenen; rekenprikkel), en aantrekken (motorische ontwikkeling). De baby's kijken naar de schoenen, dreumesen herkennen hun eigen schoenen en proberen deze met hulp aan te trekken, en de peuters doen dat zoveel mogelijk zelf en helpen elkaar daarbij (sociaal-emotionele ontwikkeling). Daarna lopen, springen en stampen de kinderen op hun schoenen (motorische ontwikkeling). Tijdens de activiteiten vertellen de dreumesen en peuters wat ze gedaan hebben (taalontwikkeling), waardoor ze spelenderwijs een aantal woorden leren kennen.
- Voorbeeld differentiëren tussen leeftijden en niveaus: In het thema Dit ben ik! (over het lichaam, het gezicht en de zintuigen) kijken de kinderen om de beurt in de spiegel. Wat zien ze? De baby's kijken naar hun spiegelbeeld terwijl de pedagogisch medewerkster verwoordt wat ze zien, de dreumesen kunnen aanwijzen wat ze zien. De oudere en meer taalvaardige peuters kunnen met behulp van de pedagogisch medewerkster zelf vertellen wat ze in de spiegel zien.
- Onze groepsruimte(s) hebben we ingericht met de volgende hoeken: huishoek, bouwhoek, themahoek, ateliertafel, voorleeshoek. Twee maal per week maken we gebruik van de gymzaal van de school.
- We starten elk dagdeel in de kring en maken een rondje namen waarbij Puk gebruikt wordt om iedereen welkom te heten.
- Voorbeeld aanpassen van de inrichting aan het thema: Bij het thema Hatsjoe! (over ziek zijn, voor elkaar zorgen, naar de dokter gaan en weer gezond worden) mogen kinderen spelen met dokterspulletjes zoals pleisters, verband, lege pillendoosjes, een wit schort etc. Door bij het thema Knuffels (over zachte materialen en het slaapritueel) veel zachte dingen in de groepsruimte te leggen, leren de kinderen de betekenis van het woord 'zacht' te begrijpen door aan de materialen te voelen, ermee te spelen en ze te benoemen.
- Voorbeeld kansen grijpen: De concrete situatie (bijvoorbeeld het regent buiten) is het vertrekpunt waaraan de pedagogisch medewerkster een speelse activiteit toevoegt als het kind daaraan toe is (bijvoorbeeld het nadoen van het geluid van de vallende geluidsdruppels).

We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte

We creëren een open, warme sfeer waarin kinderen zich op hun gemak voelen. We zijn geïnteresseerd in wat je kind bezig houdt en kunnen genieten van de mijlpalen die we bij je kind zien. We gaan uit van positieve aandacht, waardering en stimulans. Op z'n tijd hoort daar natuurlijk ook hulp, bescherming en steun bij.

Voorbeelden

- Het afscheid nemen van de ouder is in het begin dikwijls moeilijk voor kinderen. We nemen het kind over van de ouder en zwaaien voor het raam en vertellen dat papa/mama straks terugkomt. Sommige kinderen kunnen we op schoot nemen, troosten we en kunnen we afleiden met speelgoed of het lezen van een boek. Anderen zijn te verdrietig en daar geven we de ruimte voor, maar we blijven wel dichtbij het kind.
- We geven aandacht aan goed gedrag van kinderen, door een aai over de bol of een complimentje. We zorgen ervoor dat kinderen op een warme, aandachtige en ontspannen manier worden vastgehouden en worden toegesproken.
- Wanneer een kind erg boos, verdrietig of blij is, benoemen we deze emotie. We erkennen en herkennen deze en laten het kind merken dat het deze emoties mag hebben.
- We werken regelmatig in kleine groepjes, zodat kinderen gemakkelijker zichzelf durven te laten zien. We merken dat dit voor sommige kinderen heel belangrijk is, omdat het voor hen nog spannend is om in de grote kring te praten.

Kijken en luisteren naar kinderen staan centraal

Of het nu om een baby gaat die huult of een bso kind dat zich lijkt te vervelen; alleen met goed 'kijken en luisteren' leren we onze kinderen écht kennen. Met extra aandacht van ons, moeilijker spelmateriaal of een speciale activiteit, kunnen we dan inspelen op die specifieke behoefte. We volgen het welbevinden en de ontwikkeling van alle kinderen. Bij de buitenschoolse opvang hebben kinderen hierin natuurlijk ook (en soms zelfs letterlijk) een eigen stem.

Voorbeelden

- Tijdens het in de kring zitten kunnen we goed luisteren en kijken naar de kinderen. We lezen een verhaal voor en stellen vragen aan de kinderen. We geven kinderen complimenten wanneer ze goed mee doen, goed blijven zitten, aandachtig luisteren. We hebben aandacht voor vragen en reageren op reacties van kinderen. Hierdoor stimuleren we het zelfvertrouwen.
- Ruzie maken om hetzelfde speelgoed komt voor. We luisteren naar beide kinderen en kijken naar de gezichtsuitdrukkingen. Degene die het eerst was, speelt er even mee en daarna mag de ander. Nog mooier als het speelgoed uitnodigt om er samen mee te spelen.
- Om de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen te volgen, gebruiken we het KION kindvolgsysteem. We houden natuurlijk iedere keer dat een kind komt in de gaten hoe het met het kind gaat: hoe hij zich voelt en welke ontwikkelingsstappen het zet. Om ervoor te zorgen dat we dit goed in het oog blijven houden, maken we hierover regelmatig korte aantekeningen. Eén of twee keer per jaar leggen we de ontwikkeling van ieder kind vast in een kindvolgsysteem en bespreken dit met ouders. De resultaten uit het kindvolgsysteem worden ook besproken tijdens een kindbespreking. We overleggen met elkaar hoe we ons aanbod zo goed mogelijk kunnen laten aansluiten bij het welbevinden, het ontwikkelingsniveau en belangstelling van een kind zodat we het kind zo goed mogelijk ondersteunen en stimuleren in zijn ontwikkeling. Voor VE kinderen maken we een individueel handelingsplan en/of groepsplan. Dit stimuleren we ook.

We hebben respect voor autonomie van kinderen

Al op jonge leeftijd is je kind een eigen persoon met behoeften en eigenschappen die bij jouw kind passen. Bij een jong kind dat heel erg van bewegen houdt, verwachten we niet dat het een half uur stil aan tafel zit. Deze eigenheid van kinderen maakt ons vak écht interessant. Daarnaast kunnen kinderen al heel jong veel zelf. Wij nemen hier in de groep bewust veel tijd voor. Je eigen brood smeren, zelf een oplossing bedenken voor een probleem, kiezen aan welke activiteit je meedoet. Liever zelf met een boek op de bank als de rest buiten is? Het kan allemaal.

Voorbeelden

- Wij zijn bijv. met een bepaald thema bezig, maar we merken dat de kinderen met hele andere dingen bezig zijn. Op dat moment laten we het thema even los en proberen we met activiteiten aan te sluiten bij de belangstelling van de kinderen op dat moment.
- Als kinderen zelf hun spel kiezen en dit verder uitbouwen, is het niet nodig dat de pedagogisch medewerker zich hiermee bemoeit. De pedagogisch medewerker zal vooral observeren en, aansluitend bij het spel van de kinderen, af en toe een nieuwe impuls aan het spel geven. Soms nodigen de kinderen de pedagogisch medewerker uit om mee te spelen of te helpen. Hier wordt over het algemeen op in gegaan door even samen te spelen en ze verder op weg te helpen.
- Al vanaf jonge leeftijd kunnen kinderen zelf de jas aan trekken bij het naar buiten gaan. Ze zijn dan opgetogen en trots als ze aan de achterkant van de jas de handen door de mouwen steken en de jas over het hoofd via de rug aan kunnen krijgen.
- Samen met een kind een puzzel maken en het puzzelstukje te laten draaien tot het op de goede plaats zit. Door de puzzel vaker te laten maken kan het kind het uiteindelijk alleen.
- Een kind zit in de zandbak en probeert een stevige berg te maken van het zand. Maar doordat het zand droog is, lukt het niet. Het kind kijkt vertwijfeld rond. Een medewerker vraagt waarom het niet lukt. “Het zand is te glad”, geeft het kind aan. “Wat kunnen we daaraan doen?” vraagt de medewerker. “Water erop doen?” vraagt het kind. Samen gaan ze water halen en inderdaad, nu lukt het wel!

We bieden brede uitdaging en plezier

Bij onze locaties en groepen is alles zó ingericht dat kinderen volop de ruimte hebben met spel, materialen en activiteiten. Materialen die nieuwsgierig maken, spelbetrokkenheid en plezier geven. Daar komt het nodige water, zand, pasta, klei, bouw materiaal, verf, gereedschap en zelfs dieren bij kijken! We zorgen voor een breed aanbod van diverse activiteiten op alle verschillende ontwikkelingsgebieden. Gericht op een individueel kind, (kleine) groepjes kinderen of juist met z'n allen.

Voorbeelden

- We werken aan de hand van Uk & Puk thema's. Deze sluiten aan bij de belevingswereld van jonge kinderen. Bijvoorbeeld: Wat heb ik aan vandaag (kleding)? Hatsjoe (ziek zijn, doktersbezoek), Reuzen en kabouters (groot en klein), Eet smakelijk!, Ik en mijn familie etc. Een thema duurt gemiddeld vier tot zes weken. Bij het uitwerken van de thema's proberen we zoveel mogelijk aan te sluiten bij de beleving en de ervaring van de kinderen. We gaan uit van wat dit begrip betekent voor de kinderen. De activiteiten die worden aangeboden, materialen die in deze periode gebruikt worden en de inrichting van (sommige) hoeken hangen zoveel mogelijk samen met dit thema. Dit geeft een grotere samenhang in het aanbod en de mogelijkheid dieper op een thema in te gaan, kinderen meer ervaringen op te laten doen, meer ontdekmogelijkheden om de woordenschat van kinderen uit te breiden. Voor het hele jaar wordt er een opzet gemaakt van thema's die gedurende dat jaar aan de orde komen.
- De activiteiten die we aanbieden, richten we op verschillende groepen: op de groep, op alle kinderen van de peutergroep die aan de activiteit mee willen doen of op een groepje kinderen van een bepaald ontwikkelingsniveau. Op deze manier ontstaat een divers aanbod.
- Niet alleen tijdens de activiteiten, maar ook tussendoor besteden we aandacht aan de doelwoorden van het thema. Bijvoorbeeld tijdens de kring, het fruit eten en het buitenspelen.
- We geven de ruimte aan kinderen om creatief of constructief bezig te zijn. Er zijn volop materialen waar kinderen uit kunnen kiezen. Ze beleven hier veel plezier aan en stralen wanneer er trots wordt gereageerd door de pedagogisch medewerker of de ouders!
- Als we een bewegingsspel doen op muziek leven peuters zich vaak erg uit.

We bieden ritme en structuur

De vertrouwde gezichten van pedagogisch medewerkers en van de kinderen in de groep zijn een belangrijk houvast. Net als de eigen groepsruimte en een rustige inrichting. Duidelijkheid komt ook terug in het ritme en programma van de ochtend, middag of dag, een aantal algemene huisregels en afspraken. Ook eigen (groeps)rituelen dragen hier aan bij. Dit biedt jonge kinderen voorspelbaarheid en vertrouwen in het verloop van de dag. Bij de buitenschoolse opvang verspreiden de kinderen zich vaak over meerdere ruimtes. Ook hier heeft de middag een bepaalde indeling. Dit begint meestal met groente en fruit en een (gezamenlijk) drinkmoment.

Voorbeelden

- We hebben elke ochtend een vast ritme waar we ons aan houden. Zo komt de kring, het fruit eten, het buitenspelen en het eten van een boterham dagelijks terug.
- De ruimte is overzichtelijk ingericht met speelhoeken. Spelmateriaal hebben een vaste plaats en staan op kindhoogte. Knutselwerkjes worden op één plek in de groepsruimte opgehangen. Door de ruimte regelmatig op te ruimen, houden we de ruimte overzichtelijk. Dit doen we samen met de kinderen.
- Bij speciale gebeurtenissen maken we gebruik van rituelen. We vieren bepaalde gebeurtenissen, zoals verjaardagen, of het afscheid van een kind, op een speciale manier. Bijvoorbeeld wanneer een kind jarig is, krijgt het kind een feestmuts op en wordt het toegezongen door de kinderen.

We bevorderen positieve contacten tussen kinderen

Samen doen en samen spelen is leuk en ondersteunt de ontwikkeling. Ook botsen en voor jezelf opkomen horen daarbij. Kinderen leren van en met elkaar. We stimuleren onderling positief contact en samenspel. Waar nodig begeleiden we kinderen in het contact met anderen.

Voorbeelden

- Als kinderen met speelgoed aan tafel zitten te spelen en de één de ander speelgoed geeft, geven we een complimentje dat we dat lief vinden. Allebei de kinderen ervaren dat als positief naar elkaar.
- In een klein groepje gaan wij bijvoorbeeld in de knutselhoek, leeshoek of samen naar de gymzaal en spelen wij met zijn allen of in kleine groepjes buiten. De peuters leren zo van elkaar en maken zij samen positief contact.
- Buiten samen spelen door een bal over te gooien of te schoppen waardoor er een samenspel ontstaat waar de kinderen met elkaar plezier aan beleven.
- Al op jonge leeftijd ontstaan er vriendschappen tussen kinderen. We stimuleren dit en laten vriendjes/vriendinnetjes samen werken of samen een activiteit doen.
- We stimuleren kinderen mee te doen aan gezamenlijke activiteiten, zoals balspelletjes, dansen op muziek, zingen, kringspelletjes, bewegingsspelletjes, knutselen, buitenspelen, een toren bouwen, samen werken aan een groot bouwwerk etc.

We stimuleren kinderen respect te hebben voor anderen en hun omgeving

Al vanaf de jongste leeftijd is je kind een onderdeel van de groep. Daarbij horen bepaalde afspraken en vaste rituelen die ons met elkaar verbinden zoals het beginlied van de dag. Maar ook voel je je onderdeel van een groep als je inbreng er toe doet. Dit zit 'm, net als thuis, in 'gewone zaken'; samen de tafel dekken, even helpen bij de afwas (een fantastisch moment om met water te spelen), het ene spel opruimen voor je het volgende weer pakt, spelregels bij voetbal of het knutselmateriaal zelf schoonmaken. Jong geleerd...

Voorbeelden

- We leggen een kind uit rustig met speelgoed om te gaan, want als het stuk is, dan kun je er niet meer mee spelen en anderen ook niet meer.
- We doen elkaar geen pijn. Als een kind een ander kind pijn doet, dan spreken we hem/haar hier meteen op aan. Degene die het gedaan heeft kan het dan goed maken door sorry te zeggen.
- We leren kinderen op hun beurt te wachten. Met fruit eten mag een kind ons helpen met het uitdelen. Een voor een krijgen alle kinderen hun fruittrommels, soms is het wachten nog wat lastig. We kijken hier goed naar en complimenteren de kinderen als het toch gelukt is om rustig te wachten.
- We leren kinderen hallo en gedag te zeggen, bij komen en gaan. Ook zeggen we zelf alsjeblieft en dank je wel en leren kinderen dat dit aardig/goed is. Door zelf het voorbeeld te geven, gaan kinderen dit ook doen.
- De kinderen hebben buiten een worm gevonden. We nemen de worm mee naar binnen en bekijken uitgebreid wat de worm doet, hoe hij zich beweegt. We vertellen de kinderen wat worden doen in de grond en wat goed is wat ze doen. We zetten de worm samen weer buiten onder de struiken!

We werken samen met ouders en anderen uit de leefomgeving van de kinderen

Onze bijdrage aan de opvoeding en ontwikkeling van je kind staat niet op zichzelf. Eenkennigheid, zindelijk worden, veranderingen in het gezin; samen met jou als ouder stemmen we af hoe we je kind daarbij het beste kunnen begeleiden. Maar ook met scholen, sportverenigingen, de kinderboerderij in de wijk, bibliotheek om de hoek, voorlees opa's en -oma's hebben we contact. We willen een waardevolle omgeving creëren waarin elk kind de kans krijgt om zich positief te ontwikkelen en te zijn wie het is.

Voorbeelden

- Ouders krijgen naar aanleiding van een thema een boekje mee naar huis met tips en knutselactiviteiten. We hebben voor elk thema een ouderboekje waarin we ouders ideeën aanreiken om ook thuis met een thema bezig te zijn.
- We hangen vaak foto's op van activiteiten die we doen met de groep. Ouders kunnen dan zien wat hun kind doet. Door naar de foto's te kijken kan er een kort gesprekje ontstaan tussen ouder en kind.
- Als een kind iets gemaakt heeft dan mag het knutselwerk of tekening door de ouder mee worden genomen. Vaak krijgt het kind een positieve reactie voor het werkje wat hij/zij heeft gemaakt.
- We nodigen ouders uit voor een gesprek als we ons zorgen maken over een kind of vragen hebben aan ouders. We vertellen ouders wat wij zien en doen en vragen hoe het thuis gaat. Ouders waarderen dit en samen komen we tot oplossingen of meer duidelijkheid. Ook tijdens het brengen en halen proberen we voor iedere ouder even tijd te maken, zodat ouders bijzonderheden over het kind kwijt kunnen. Wij vertellen ouders aan het einde van de ochtend hoe het met een kind is gegaan en wat een kind heeft gedaan die dag.
- We sluiten waar mogelijk aan bij activiteiten in de Vossenburcht, samen met de kleuters een activiteit of uitstapje. Dezelfde thema's gebruiken, gezamenlijke ouderavonden.

VE en samenwerking met ouders

Ouders spelen een belangrijke rol bij VE. We vinden het belangrijk ouders te betrekken bij de ontwikkeling van hun kind en ze te ondersteunen bij dagelijkse opvoedingsvragen. We stimuleren ouders om ook thuis spelenderwijs aandacht te besteden aan waar hun kind bij de peutergroep of op het kinderdagverblijf mee bezig is.

Voorbeelden

- Tijdens het plaatsingsgesprek en in de kennismakingsperiode vragen we aan ouders wat hun opvoedingsgewoontes en vragen zijn, welk speelgoed in huis is, wat ouder en kind zoal samen doen en voor welke ouderactiviteiten de ouder belangstelling en tijd heeft. Op basis hiervan proberen we zo goed mogelijk tegemoet te komen aan de wensen en mogelijkheden van ouders.
- Bij de start en aan het einde van een dag(deel) is er gelegenheid tot uitwisseling over hoe het met kind gaat thuis en op de groep. Hiernaast kunnen we (kort) ingaan op opvoedingsvragen van ouders.
- Ouders die toestemming hebben gegeven voor het maken van foto's voor het ouderportaal krijgen regelmatig foto's toegestuurd van situaties op de groep waar hun kind op staat. Zo krijgen ouders een beeld van wat hun kind daar doet.
- Ouders worden uitgenodigd om aanwezig te zijn bij de start of de afsluiting van een thema. Zo krijgen ouders een beeld van de werkwijze en activiteiten van op de groep en

- krijgen ze een indruk van hoe hun kind zich daar gedraagt.
- Bij elk thema krijgen ouders een thema-thuisboekje met een korte beschrijving van het thema en activiteiten. Ook staan er ideeën in voor laagdrempelige activiteiten die ouders thuis met hun kind kunnen doen.
 - Eén of twee keer per jaar of bij zorg worden ouders uitgenodigd voor een gesprek met de mentor van het kind. Aan de orde komen hoe het kind in zijn vel zit op de groep en thuis en welke ontwikkeling het kind laat zien. Als hier aanleiding toe is, wordt ook besproken hoe de ontwikkeling extra ondersteund kan worden of eventuele andere stappen die gezet gaan worden. We vragen ouders om mee te denken hoe zij thuis kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van hun kind.
 - We vinden het belangrijk dat ouders weten aan welke ontwikkelingsdoel we werken. Dit bespreken we met ouders tijdens een oudergesprek. We stimuleren ouders om ook thuis op een speelse manier aan dit doel te werken. Hiervoor geven we suggesties.
 - Als een kind naar de basisschool gaat, vindt er een warme overdracht (plus) plaats. Ook de ouder is hierbij betrokken. Ouder en pedagogisch medewerker vullen een overdrachtsformulier in. Er is een (telefonisch) overdrachtsgesprek tussen de leerkracht van school en de pedagogisch medewerker (warme overdracht). Soms is ook de ouder bij het gesprek (warme overdracht plus).

VE en samenwerking met de basisschool

We vinden een doorgaande lijn tussen peutergroep of kinderdagverblijf en school belangrijk. Dit vergemakkelijkt de overgang naar school en bevordert het schoolsucces. Voor een doorgaande lijn is een goede samenwerking met school belangrijk. In hoeverre een doorgaande lijn gerealiseerd kan worden, is afhankelijk van het aantal scholen waarnaartoe 'onze' kinderen uitstromen. Ten tweede is het afhankelijk van de bereidheid tot samenwerking van de basisschool en de middelen die een school hiervoor heeft. Zo hebben VE-basisscholen VE-coördinatoren die onder andere de taak hebben om de doorgaande lijn te realiseren.

Wij werken samen met basisschool De Vossenburcht.

Voorbeelden

- We werken met een gezamenlijk ontwikkeld instrument voor warme overdracht. In Nijmegen is dit 'Alle kinderen in beeld'. Doel is er samen voor te zorgen dat kinderen een zo goed mogelijk start maken op de basisschool. Informatie over kinderen van ouders en van pedagogisch medewerkers helpt de school om kinderen hierbij zo goed mogelijk te begeleiden.
- We werken samen met de basisschool in één digitaal kindvolgsysteem 0-7 jaar, waardoor voor ouders en de school de ontwikkeling van het kind tot 7 jaar in beeld wordt gebracht.
- We werken met een gezamenlijk VE-actieplan van peutergroep en basisschool.
- Waar mogelijk stemmen we onze ouderactiviteiten of elkaar af en/of organiseren we gezamenlijke activiteiten.
- Een aantal keren per jaar werken we aan een gezamenlijk thema en hebben we gezamenlijke activiteiten voor peuters en kleuters.
- We hebben afspraken met de basisschool over de interne begeleiding en ondersteuning van zorgkinderen, te weten met intern begeleider en VE coördinator.
- We hebben gezamenlijke werkdagen, bv over ontwikkeling kinderen, pedagogisch beleid.
- We volgen gezamenlijke scholingstrajecten van leerkrachten en pedagogisch medewerkers, zoals The leader in me.

VE en samenwerking met andere organisaties in de wijk

Een sociaal wijkverpleegkundige uit de wijk brengt regelmatig een bezoek aan de school en peutergroep. Hierdoor zijn de lijntjes kort en weten we elkaar snel te vinden als het nodig is.

Met Bindkracht 10 zijn er sporadisch korte projectjes rondom een thema waarbij wij de kinderen mee nemen en Bindkracht de ouders ondersteunt. Bv. Een thema voorlezen.

We bewaken de fysieke veiligheid van je kind

We hebben veel aandacht voor bewegen, buiten zijn en gezonde voeding. We doen zoveel mogelijk om ernstige ongelukken te voorkomen. Onze ruimtes, afspraken en werkinstructies zijn hier op gericht. Maar we willen en kunnen kinderen niet overal tegen beschermen. Ontwikkelen betekent ook de wereld ontdekken, klimmen en springen! Leren door vallen en opstaan. Vieze kleren en kleine ongelukjes, zoals schrammen of builen horen hierbij.

Voorbeelden

- We leren kinderen met behulp van bewegingsspelletjes, klim- en klauter activiteiten wat hun eigen fysieke mogelijkheden zijn. Door kinderen op een speelse en rustige wijze positieve ervaringen op te laten doen groeit hun zelfvertrouwen.
- De ruimte van de peutergroep is ingericht met materialen die geschikt zijn voor kinderen in de leeftijd van twee tot vier jaar.
- Vierogenprincipe: Dit principe is verplicht voor kinderen van nul tot vier jaar. Dit betekent dat op elk moment de reële kans bestaat dat er een volwassene meekijkt of meeluistert met de beroepskracht. Dit houdt in dat we ervoor zorgen dat pedagogisch medewerkers in een groep altijd gezien of gehoord kunnen worden.
De ruimte van de peutergroep is zeer open en er kan altijd door een medewerker van school naar binnen gekeken worden.
De groepsruimte ligt aan de gang waaraan ook de kleutergroepen liggen. Ook zijn er een conciërge en een administratief medewerker werkzaam op de school die regelmatig door de gang lopen en gebruik maken van de werkruimte tegenover de peutergroep.
- Achterwacht: In situaties dat er bij de peutergroep heel weinig kinderen aanwezig zijn en één pedagogisch medewerker voldoet, is er altijd een tweede volwassene bereikbaar.
Er zijn afspraken gemaakt met de conciërge en administratief medewerkster van de basisschool dat ze stand by staan. Ze lopen dan regelmatig even langs om te kijken of assistentie nodig is. De uren dat de peutergroep geopend is, is er altijd iemand in school aanwezig als achterwacht.